

STUDIES IN ANCIENT ART AND CIVILIZATION 7. Edited by J. Śliwa (Studia z Archeologii Śródziemnomorskiej, zeszyt 18. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego – Prace Archeologiczne), Kraków 1995 (1996).

W recenzowanym zeszycie zostało pomieszczonych osiem prac z zakresu archeologii śródziemnomorskiej, a w tym archeologii Palestyny (notabene: termin Palestyna jest rozumiany w sensie geograficzno-historycznym, tzn. obejmującym dzisiejszy Izrael, Zachodni Brzeg i Jordanię). Bibliotę zainteresują przede wszystkim artykuły z zakresu archeologii palestyńskiej.

O. Keel (Fryburg Szwajc.) pisze o skarabeuszach ze Średniego Brązu w Palestynie. Obecność tam tych przedmiotów świadczy o żywych kontaktach handlowych i kulturowych pomiędzy Egiptem a Palestyną od 12 do 15 dynastii, czyli w 1. połowie II tysiąclecia.

B. Dąbrowski (Kraków) opisuje znalezione fragmenty terakoty z wykopalisk w Tell Jawa (Jordania) w sezonie 1989 i 1991. Tenże autor wespół z kolegami z Krakowa i Berrien Springs daje sprawozdanie z wykopalisk cmentarnych z okresu rzymskiego i bizantyjskiego koło Tell el-'Umeiri w sezonie 1994, w ramach tzw. *Madaba Plains Project*. W projekcie tym uczestniczą polscy archeolodzy z Krakowa i Warszawy (szerzej na ten temat zob. B. Dąbrowski, *Madaba Plains Project. Współczesna ekspedycja archeologiczna w Palestynie*, [w:] *Munus Amicitiae*. Studia archeologiczne poświęcone pamięci Olgi Hirsch-Dyczek pod red. J. Śliwy, Uniwersytet Jagielloński, Kraków 1994, ss. 83–102).

Redaktor tomu, archeolog Uniwersytetu Jagiellońskiego, J. Śliwa daje wstępne opracowanie katalogu skarabeuszy i skaraboidów z kolekcji Zygmunta Freuda w Londynie (Freud Museum), opisując cylinder z okresu Chefrena (IV dynastia).

Kraków

Ks. JERZY CHMIEL

KSIEGA IMION I ŚWIĘTYCH. Opr. H. Fros SI i F. Sowa. Tom 1 (A–C), Wyd. WAM, Kraków 1997, ss. XXIV+580 szp.

Ukazał się pierwszy tom zaplanowanej na wiele tomów encyklopedii czy repertorium imion i świętych w języku polskim. Autorów nie trzeba przedstawiać, zdobyli „ostrogę” hagiograficzno-onomastyczne przez publikację *Twoje imię. Przewodnik onomastyczno-hagiograficzny* (Kraków 1975, trzykrotne wznowienia). W przedmowie Autorzy zawarli program swego opracowania, na tyle imponujący, co dyskretny. Uderza zwłaszcza zapowiedź ścisłego „sita” historycznego; to dobrze, bo legend, złotych i innych – mamy już wiele.

Recenzując pokrótce ten pierwszy wolumen starannie wydany, chciałbym wskazać na dwa, moim zdaniem, ważne momenty.

Po pierwsze zaczyna wychodzić cenne vademecum w języku polskim dla badaczy, zarówno teologów, jak i wszystkich humanistów, którzy badają